herpy

GEKKOER

# *Goniurosaurus luii*

En slank, nattaktiv tigergekko fra de skogkledde kalksteinsfjellene på grensen mellom Sør-Kina og Nord-Vietnam, med oransje øyne og smale gule bånd på lysebrun grunnfarge. Den lever skjult i fjellsprekker og vil ha det kjølig og fuktig. I naturen er den sårbar, så bare oppdrettede dyr hører hjemme i terrariet.

Familie: Eublepharidae  Engelsk: Chinese leopard gecko  Tidligere navn: *Goniurosaurus kadoorieorum*  Publisert 15. november 2026

**FAKTABOKS**

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **18-24 cm**<br>total lengde inkl. hale |
| Levealder | **10-20 år** |
| Aktiv | **I skumringen og om natten** |
| Levevis | **Klippelevende og bakkelevende** |
| Biotop | **Regnskog og klippeterreng** |
| Vanskelighetsgrad | **Øvet** |

### STELL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **60 × 45 × 60 cm**<br>L × B × H for 1 voksent dyr |
| Temperatur, dag | **22-26 °C** |
| Temperatur, natt | **18-22 °C** |
| Luftfuktighet | **60-90 %** |
| UVB | **Valgfritt**<br>Ferguson-sone 1 |
| Kosthold | **Insekter** |
| Holdes | **Alene, parvis eller én hann med flere hunner** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Eggleggende** |
| Kullstørrelse | **1-2 egg** |
| Kull per år | **1-4** |
| Inkubasjon | **45-80 dager**<br>ved 24-27 °C |

### VERN OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Liste II** |
| EU-vedlegg | **Vedlegg B** |
| IUCN | **Sårbar (VU)** |

## Om arten

*Goniurosaurus luii* hører til tigergekkoene, en slekt av øyelokksgekkoer fra Sør-Kina, Vietnam og Japan. Den er slank og lett bygget, med lange, tynne bein, et trekantet hode og store øyne med loddrett pupill og bevegelige øyelokk. Iris er klart oransje, og over øynene sitter en rekke tydelig forstørrede skjellknopper, som er et av artens kjennetegn.

Hode, kropp og bein er lysebrune til gråbrune med små mørke flekker. Over kroppen ligger smale, uflekkede bånd i gult eller oransjebrunt, hvert med en tynn mørk kant: et V-formet nakkebånd, tre bånd mellom for- og bakbein og ett ved halerota. Halen er nesten svart med tre til seks hvite bånd. Ungene ser annerledes ut enn de voksne, og fargene skifter gradvis mens de vokser.

I en stor oppmåling av dyr fra Vietnam og Kina målte voksne hanner i gjennomsnitt 109 mm fra snute til kloakk og hunnene 112 mm, med en hale på omkring 72 mm. Med hale blir arten altså omkring 18-24 cm, og kjønnene er nesten like store. Hannene kjennes på en rekke porer foran kloakken og en tydelig fortykkelse ved halerota. Halen kan kastes hvis dyret blir grepet. Den vokser ut igjen, men ser annerledes ut.

Arten ble beskrevet i 1999 ut fra dyr fra Pingxiang i den kinesiske provinsen Guangxi og er oppkalt etter Wai Lui, som brukte seks år på å spore opp bestandene. I 2006 ble den også funnet i Vietnam. Den nærstående *Goniurosaurus kadoorieorum*, som ble beskrevet i 2015, regnes nå for samme art, fordi den ikke kan skilles på sikre kjennetegn. Slekten er revidert mange ganger, og i hobbyen blir tigergekkoene ofte blandet sammen, så erfaringer med andre arter må tas med forbehold.

Det er publisert forholdsvis lite om stellet av akkurat denne arten. Flere tall i veiledningen er derfor lånt fra den nært beslektede *Goniurosaurus huuliensis*, som er avlet i fangenskap siden 2019, og hvis stell er godt beskrevet. Det fremgår ved de enkelte tallene.

Gekkoen er sky og forsiktig og ikke et dyr for daglig håndtering. Til gjengjeld er den fascinerende å følge i et godt innredet terrarium når den kommer fram etter mørkets frembrudd.

## Utbredelse og leveområde

Arten lever i et lite område med kalksteinsfjell på begge sider av grensen mellom Sør-Kina og Nord-Vietnam. I Kina finnes den i det sørvestlige Guangxi, der typelokaliteten ligger ved Pingxiang, og i Nonggang-reservatet nordøst for elven Zuojiang. I Vietnam er den kjent fra provinsene Cao Bang og Lang Son, blant annet fra Ha Lang-distriktet i Cao Bang. Det første vietnamesiske funnet ble meldt i 2006, og Lang Son kom til i 2016.

Noen ganger nevnes også øya Hainan som leveområde, men de nyere feltundersøkelsene kjenner bare arten fra fastlandet, og Hainan er derfor ikke med på kartet. Bestandene er små og spredte. Ved typelokaliteten er arten ikke funnet igjen, sannsynligvis fordi den er samlet inn til dyrehandelen.

> **Naturlig utbredelse:** Kina og Vietnam.

### LEVEOMRÅDE

Gekkoen lever i kalksteinsfjell (karst) dekket av eviggrønn løvskog, omkring 100-700 meter over havet. I Cao Bang er den funnet i ca. 364 meters høyde. De fleste dyrene ses på fjellvegger og store steiner, bare noen få på skogbunnen eller i greiner. Om dagen gjemmer de seg i sprekker og huler, og om natten kommer de fram for å jakte på insekter og andre smådyr. I Nonggang-reservatet sitter arten helst på sørvendte skråninger.

Klimaet er ikke målt for akkurat denne arten. Ved den nærstående *Goniurosaurus catbaensis* på Cat Ba-øyene i Vietnam er det i sommermånedene målt 70-99 % luftfuktighet og 22-28 °C på underlaget der dyrene satt. Det gir et godt bilde av hva slekten er vant til: høy luftfuktighet og moderat varme. Tigergekkoene er aktive i sommerhalvåret og holder en kjølig pause om vinteren, og den rytmen må etterlignes i terrariet hvis dyrene skal avle.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

## Stell

### TERRARIET

Et voksent dyr trenger et terrarium på minst 60 × 45 × 60 cm (lengde × bredde × høyde). For et par eller en hann med to hunner av *Goniurosaurus huuliensis* anbefales minst 80 × 50 × 50 cm, og for par og trioer av luii-gruppen er 90 cm i lengden et godt mål. Arten tilbringer nesten hele den aktive tiden på bakveggen og jakter ovenfra, så den trenger både høyde og noe å klatre på. Unger vokser best opp i en liten oppdrettsboks eller et lite terrarium, der de lett finner fôr og vann (se oppdrett).

Innred terrariet som et landskap av skjul: korkrør, korkbark, flate steiner, røtter og greiner foran en bakvegg av kork eller et strukturpanel som ligner fjell. Jo flere sprekker og huler, desto tryggere blir dyrene, og desto oftere viser de seg. Et fuktig skjul med sphagnum hjelper dem gjennom hudskiftet.

Som bunnsubstrat passer en blanding av gjødselfri plantejord og sand eller kokosfiber, gjerne med et lag løv oppå. Et drenslag nederst hindrer at vannet blir stående og gir mugg og bakterier. Planter som pothos, ficus og bregner gir fuktighet og skjul. Gekkoene bruker ofte et fast toalettsted, som er lett å holde rent. Sørg for god ventilasjon, slik at luften ikke blir stående stille.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

### TEMPERATUR

Arten vil ha det kjølig og trenger sjelden ekstra varme i en norsk stue. Om sommeren passer 22-26 °C om dagen, og om natten kan temperaturen falle til 18-22 °C. Typisk brukes 24-26 °C om dagen og 20-22 °C om natten, og *Goniurosaurus huuliensis* holdes ved 23,5-26 °C fra mars til oktober med et lite fall om natten.

Varme er den største faren. Tigergekkoer tåler ikke lengre tid over 28 °C, og vedvarende varme kan drepe dem. Faktaboksen har derfor ingen varmeflekk: lokalt opptil 28 °C tåles, men det er ikke nødvendig. Sett terrariet bort fra solrike vinduer, og mål med et digitalt termometer både øverst og nederst.

Skal dyrene avle, får de en kjølig vinterpause på to til tre måneder ved 18-22 °C. Både 19-22 °C om dagen og 18-20 °C om dagen med 14-16 °C om natten har gitt gode resultater. Etterpå økes temperaturen langsomt igjen (se paring).

### LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal være høy, men luften må ikke bli stående stille. For arten oppgis 60-80 %, og *Goniurosaurus huuliensis* holdes ved 70-90 %. Sprøyt terrariet hver kveld, slik at det kommer dråper på bakvegg, planter og blader, og la det tørke litt opp i løpet av dagen. Gekkoene slikker vannet av underlaget, og sprøytevannet er ofte det viktigste drikkevannet deres. Sett likevel inn en lav skål med friskt vann, som skiftes daglig.

Arten tåler dårlig å bli tørr over lengre tid: dyrene svekkes, får problemer med hudskiftet og kan dø. Bunnsubstratet må omvendt heller ikke stå konstant vått, så bruk drenering og god ventilasjon. Om vinteren sprøytes det litt mindre. Et hygrometer viser om rytmen holder.

### LYS OG UVB

Gekkoene er aktive i skumringen og om natten og trenger bare svakt lys fra LED-lister eller T5-rør, som gir en fast døgnrytme. *Goniurosaurus huuliensis* får 11,5 timers lys om sommeren og 10,5 timer om vinteren. Bruk en tidsbryter, og la natten være helt mørk.

UVB er ikke nødvendig når fôret pudres med kalk og D3-vitamin, og *Goniurosaurus huuliensis* klarer seg med vanlig belysning. Et svakt UVB-lys kan likevel være en fordel for tigergekkoer, fordi det kan styrke kalkomsetningen. Velger du det, så bruk et rør for skyggedyr (Ferguson-sone 1), for eksempel et T5-rør på 5-7 %, over en del av terrariet, slik at UV-indeksen høyst er omkring 1-2 på de øverste flatene, og det alltid finnes skygge og skjul.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

### FÔRING

Tigergekkoer er rene insektetere. Gi sirisser, dubia-kakerlakker og gresshopper som grunnfôr og av og til melorm, voksmøllarver eller silkeormpupper. Byttet skal være mindre enn avstanden mellom øynene på dyret, og alt pudres med kalk og et vitamin- og mineralpreparat. Voksne dyr fôres to til tre ganger i uken. *Goniurosaurus huuliensis* fôres omtrent to ganger i uken.

Ungene får små sirisser fra omkring tre dager etter klekkingen og deretter annenhver dag eller tre ganger i uken de første månedene. En liten skål med kalk som dyrene kan slikke av, er en god idé. Den må skiftes ofte, fordi kalken trekker til seg fuktighet og mugner. Voksmøllarver og andre feite larver skal bare være en godbit, for voksne dyr blir lett for tykke.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

### ATFERD OG HÅNDTERING

Tigergekkoer er hemmelighetsfulle dyr som tilbringer dagen i skjul og først kommer fram når det er mørkt. De styrter i dekning hvis de blir skremt, og er best å observere. Noen dyr tåler å bli tatt opp, men det skal man ikke regne med. Hold håndteringen kort, ta aldri tak i halen, og gi nye dyr et par uker i fred.

Arten kan holdes alene, i par eller som en hann med to hunner, hvis det er plass og mange skjul. To hanner må aldri gå sammen, fordi de slåss. Unger kan en tid gå i små grupper av samme størrelse, men må deles før de blir kjønnsmodne. Det er helt normalt at gekkoen slikker øyne og munn rene med tungen, og som andre øyelokksgekkoer spiser den sin avstøtte hud.

## Avl

### KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene kjennes på en rekke porer foran kloakken og den tydelige fortykkelsen ved halerota, der hemipenis-posene sitter. Hos *Goniurosaurus huuliensis* kan kjønnet sees fra omkring seks måneders alder, og dyrene er kjønnsmodne ved omkring to år. Når *Goniurosaurus luii* blir kjønnsmoden, er ikke sikkert kjent. Det nevnes ned til 6-10 måneder, men det er altfor tidlig til å

sette en hunn i avl, og faktaboksen har derfor ikke noe tall.

Vent til hunnen er fullt utvokst og i god kondisjon, helst til hun er omkring to år. Eggene tærer på kalkreservene hennes, og for tidlig avl kan gi kalkmangel og tapte egg. Bruk bare dyr av kjent opprinnelse, og kryss aldri ulike arter eller lokaliteter av tigergekkoer.

### PARRING

Avlssesongen begynner om våren, når temperatur og luftfuktighet stiger. Før det må dyrene ha en kjølig vinter: to til tre måneder ved 18-22 °C med kortere dager og fôr høyst én gang i uken. Deretter økes temperaturen langsomt til 25-26 °C, og det fôres mer. Uten vinterpausen kommer mange tigergekkoer ikke i paringsstemning.

Sett hannen til hunnen, og la dem gå sammen så lenge det er ro. Arten kan også holdes fast i par eller trio. Ta hannen ut hvis hunnen virker stresset eller går ned i vekt, og gi henne pauser i løpet av sesongen.

### EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger nesten alltid to bløte egg om gangen, sjeldnere bare ett, og graver dem ned i bunnsubstratet. Det blir flere kull i løpet av sesongen. Hos *Goniurosaurus huuliensis* er ett til tre kull i året det typiske og fire mulig, og i fangenskap legges de fleste eggene mellom juni og september. For *Goniurosaurus luii* nevnes opptil seks kull, men faktaboksen holder seg til de bedre dokumenterte ett til fire.

Sett en eggleggingsboks med minst 5 cm fuktig sphagnum, kokosfiber eller vermikulitt i terrariet. Gi hunnen rikelig med kalk og insekter hele sesongen, og ta hannen ut og gi henne hvile hvis hun går ned i vekt.

### INKUBASJON

Flytt eggene forsiktig til en lukket plastboks med lett fuktig vermikulitt og et par små luftehull, og legg dem omkring en tredjedel ned i substratet. Marker oversiden, og ikke vend dem. Eggene inkuberes typisk ved 25-27 °C. Egg av *Goniurosaurus huuliensis* kan ligge ved terrarietemperatur, ca. 23,5-26 °C, og i rugemaskin anbefales 24-27 °C.

Tiden avhenger av temperaturen: ved 27 °C klekkes eggene etter 45-50 dager og ved 25-26 °C etter 60-80 dager. Hos *Goniurosaurus huuliensis* er gjennomsnittet 70-75 dager ved litt lavere temperatur. Ved klekkingen siver det væske ut av skallet, og ungen kan bruke flere timer på å komme ut. Om temperaturen bestemmer kjønnet hos arten, er ikke kjent.

### OPPDRETT AV UNGER

Ungene skifter hud kort tid etter klekkingen. Når det er overstått, flyttes de til en oppdrettsboks på omkring 30 × 20 × 20 cm med kokosfiber, et fuktig hjørne med sphagnum, et stykke kork og en liten vannskål. Tørkepapir som bunnsubstrat de første ukene gjør det lett å se om ungen spiser og har normal avføring. To til tre unger kan holdes sammen de første ukene og flyttes siden til terrarier på 40 × 40 × 35 cm opp til 60 × 50 × 40 cm. Sprøyt daglig.

Første måltid er små sirisser etter omkring tre dager, deretter annenhver dag eller tre ganger i uken, alltid pudret med kalk og vitaminer. Ungene skifter farge mens de vokser, og unger av ulike tigergekkoer er nesten umulige å skille, så hold orden på opprinnelsen. Del dyrene før de blir kjønnsmodne, særlig hannene.

## Helse og vanlige feil

Tigergekkoer er hardføre når klimaet er riktig, og de fleste problemer skyldes feil temperatur, fuktighet eller kalk. De typiske feilene er:

- For mye varme. Over 28 °C blir dyrene stresset, og lengre tid med høy varme kan drepe dem.
- Tørre perioder. Er luften tørr over lengre tid, svekkes dyrene og kan dø. Sprøyt daglig, og gi et fuktig skjul.
- Hudrester som blir sittende fast på tær og halespiss når luften er for tørr. Et fuktig skjul hjelper.
- Kalkmangel, særlig hos unger og hunner i avlssesongen. Det gir bløde knokler, tapte egg og kan føre til problemer med eggleggingen. Pudre alt fôr med kalk og vitaminer.
- Mugg og bakterier i et konstant vått bunnsubstrat uten drenering og ventilasjon.
- Parasitter. Regelmessige avføringsprøver anbefales, og nye dyr bør stå i karantene.

Advarselstegn er manglende appetitt i flere uker, vekttap, en tynn hale og slapp holdning. Kontakt en veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret ikke spiser eller virker sykt.

Les mer: Karantene og hygiene

## Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.